

Beleidsplan 2026 - 2030

Samen, liefdevol en getuigend

op weg, in één eigentijdse kerk

Protestantse Gemeente Schoonoord "De Wijngaard"

BELEIDSPLAN van de Protestantse Gemeente Schoonoord “De Wijngaard”

Voorwoord

Iedere vijf jaar stelt de kerkenraad een nieuw beleidsplan op.

De laatste versie is gemaakt in 2021.

Daarin werden een aantal punten van zorg en aandacht beschreven waaraan in de afgelopen periode door een aantal werkgroepen aandacht is besteed. De bevindingen daarvan zijn in de kerkenraad omgezet in besluiten. De eventuele wijzigingen zijn in de tekst van dit beleidsplan verwerkt.

De kerkenraad van de Protestantse Gemeente Schoonoord,

27-01-2026

Inhoud

	Pagina
1. Identiteit en visie.	2
2. Historie en algemene gegevens.	2
3. De vierende gemeente.	2
4. De lerende gemeente.	3
5. De dienende gemeente.	4
6. Financiën.	5
7. Samenwerking regionale kerken	6
8. De kerk voor de komende jaren	6
9. Bijlage, verwachting ledenaantal 2030-2040	6

Gebruikte afkortingen

Soms zijn in de tekst afkortingen gebruikt.

CvK **College van Kerkrentmeesters**

KND **Kinder-Neven-Dienst**

PKN **Protestantse Kerk Nederland**

SoW **Samen op Weg**

VVB **Vaste Vrijwillige Bijdrage**

1. Visie en identiteit van de Protestantse Gemeente te Schoonoord

Onze kerk is een gemeenschap die als uitgangspunt heeft het Evangelie van Jezus Christus, zoals dat in de bijbel beschreven staat. We geloven en dragen uit dat Christus onze Verlosser is en wij in Hem een nieuw leven krijgen.

Visie: "Samen liefdevol en getuigend op weg, in één eigentijdse kerk".

Uit de in 2012 gevoerde gesprekken over de identiteit van onze kerkelijke gemeenschap kan geconcludeerd worden dat er duidelijk sprake is van een drietal profielen:

- *Het klassieke calvinistische profiel*, waarin centraal staan de woordverkondiging en het verzoenend lijden, sterven en opstaan van Christus; schuldbelijdenis en genadeverkondiging zijn een vast onderdeel van de eredienst.
- *Het evangelische profiel*, waarin bekering, groeien in geloof en een persoonlijke relatie met God centraal staan; evangelisatie en getuigen, groeigroepen zijn belangrijke elementen.
- *Het oecumenisch en missionair-diaconale profiel*: dienstbaar zijn in de samenleving, wereldwijd en over kerkgrenzen heen; ruimte voor veelkleurig geloofsleven. In de vieringen is ook ruimte voor lezingen buiten de bijbel om, b.v. gedichten, literatuur en moderne theologie.

Het zich bewust zijn van deze verschillen vraagt om het respecteren en aanvaarden van elkaars gevoelens en opvattingen. Luisteren naar elkaar en openstaan voor elkaars mening en visie is ons uitgangspunt. "God is de Vader van ons allemaal. Laat ons in vrede leven, hartelijk als broeders en zusters en blij als kinderen. Wij zijn allen van hetzelfde deeg, maar anders gebakken". (Franciscus van Assisi)

2. Historie en algemene gegevens

Onze kerkelijke gemeente werd op 26 maart 1914 opgericht als één van de Gereformeerde Kerken in Nederland. Sinds 1 mei 2004 maakt onze kerk deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), vallend onder de classis Groningen/Drenthe.

Geografisch vallen onder de Gereformeerde Kerk van Schoonoord naast het dorp Schoonoord ook de kleine kernen Odoornerveen, De Kiel, Eeserveen, Schoonoelveld, Orvelterveld en Wezuperbrug

Het ledental van onze gemeente is geleidelijk verminderd, eind 2015 was het aantal 150, Het aantal bezoekaadressen in dezelfde periode is 86

Geconstateerd moet worden dat er toch sprake is van een toenemende vergrijzing, maar dat er nog steeds jonge gezinnen met kinderen deel uitmaken van onze gemeente.

Het dorp Schoonoord is in het rijke bezit van een christelijke basisschool. Onder de noemer 'de krimp en de vergrijzing' staat de school en het jaarlijks aantal dalende leerlingen onder druk.

De kerk onderschrijft het belang van christelijk onderwijs en streeft naar een goede relatie met de school. Eenmaal per jaar houden wij een Kerk- en Schooldienst, waarbij de school van Schoonoord medewerking verleent. Ook houden wij minimaal 1 x per jaar een zgn. Kliederkerk waarbij ook de school uitgenodigd worden.

3. De vierende gemeente

Op zondagmorgen worden er **kerkdiensten** gehouden waarbij een blijvende verdieping in de bijbel en het woord (de preek) als leidraad voor het dagelijks leven een belangrijke plaats innemen. Er wordt geen gebruik gemaakt van een vast leesrooster of een vaste orde van dienst. Gestreefd wordt naar aansprekende diensten voor een brede doelgroep.

Er wordt sinds 2009 in de Erediensten gebruik gemaakt van een digitaal projectiescherm; daardoor is het mogelijk om ook liederen te zingen uit andere bundels dan het Liedboek voor de Kerken. Tevens worden de Erediensten met beeld en geluid uitgezonden via de Kerkomroep. De Erediensten kunnen ook op een later tijdstip worden teruggekeken.

De gemeentezang wordt op het orgel begeleid door een aantal organisten, die daarvoor een vastgestelde vergoeding krijgen. Daarnaast wordt er incidenteel gebruik gemaakt van "meezingen" bij liederen via YouTube.

Een keer per 14 dagen is er voor een groep jongeren **kindernevendienst**. Doorgaans is dat voor alle groepen van de basisschool, waarbij gewerkt wordt met de methode "Vertel het maar". Een keer per 14 dagen is er kinderoppas. De kinderen, komen tijdens de collecte weer in de kerk om zo samen de dienst onder Gods zegen af te sluiten.

Om de jeugd (10-20 jaar) meer te betrekken bij de erediensten is besloten om dit vorm te geven in een **jeugdkerk**. Tijdens de ochtenddienst een keer in de maand wordt er een in afzonderlijke ruimte een eigen dienst gehouden.

Twee keer per jaar wordt er een start- en een slotdienst gehouden met maximale inzet en uitwerking van de jeugd. Er is volop vrijheid om iets vorm te geven en er een eigen opbouw aan te geven wat past bij de belevingswereld van deze doelgroep.

Het **Heilig Avondmaal** wordt gevierd in een zestal morgendiensten; hierbij wordt zowel wijn als druivensap aangeboden. Het avondmaal is ook opengesteld voor doopleden; voor deze jongeren is er periodiek een voorlichting/cursus over het avondmaal. Bij het begeleiden van jongeren hebben ouders een belangrijke eigen taak en verantwoordelijkheid.

De **Heilige Doop** kan in principe in elke dienst worden bediend. Na de aanvraag daarvoor houdt de predikant een doopgesprek met de ouders, waarvan er in ieder geval één doop lid moet zijn. Het aanbieden van de doopkaars en de doopkaart wordt aangeboden door een kerkenraadslid.

De **kerkbloemen** worden na de dienst, als groet of felicitatie, bezorgd bij één van de gemeenteleden. In de lijdens- en adventperiode en op sommige hoogtijdagen worden **liturgische schikkingen** gemaakt. Een keer per maand en in de vakantie perioden, is er na de dienst gelegenheid om samen **koffie te drinken** en na te praten.

Punten van zorg en aandacht:

- Terugloop van het aantal kerkgangers.
- Hoe aansluitend en bereikt de kerk haar jeugd in de voor hun continu veranderende wereld.

4. De lerende gemeente

Naast de **verkondiging** in de wekelijkse kerkdienst zijn er diverse activiteiten waarbij gelegenheid bestaat om inhoud te geven aan verdere verdieping in Gods woord en onze opdracht in de wereld om ons heen.

In de kindernevendienst (KND) worden basisschoolkinderen op hun niveau betrokken bij een leven met Jezus Christus en om dit concreet vorm te geven in het leven van alledag, door hen zoveel mogelijk te betrekken bij de verhalen die verteld worden, bij het zingen, het bidden en door de verwerking van het bijbelverhaal.

Er wordt aan jongeren vanaf 12 jaar **catechese** aangeboden, in de vorm van jeugdkerk. Elk jaar is er gelegenheid om belijdeniscatechisatie te volgen bij de hulppredikant.

Er is een **jeugdraad**, die bestaat uit 3 gemeenteleden. De jeugdraad fungeert als klankbord met als doel te overleggen wat er binnen de verschillende commissies leeft. Daarbij wordt er ruimte geboden om elkaar suggesties te doen voor de opbouw van elk onderdeel van het jeugdwerk binnen het geheel. Voor de jeugd zijn of worden de onderdelen geregeld: 1) Oppas tijdens de Kerkdienst voor de allerkleinsten, 2) Kindernevendienst tijdens de Kerkdienst, 3) Jeugdkerk voor de groep tot plm. 15 jaar (15-) en voor de groep vanaf 15 jaar, deze jeugdkerken worden zo mogelijk 1 x per maand gehouden. 4) Met de groepen spelen we het spelprogramma van de PKN, Sirkelslag, Kerst- en Paaschallenge. 5) Voor de schoolgaande kinderen delen we boekjes of lees-en puzzelboekjes uit. 6) 1 x per jaar hebben we een kerk- en schooldienst samen met de slagkroon. 7) Ook hebben we 1 x per jaar en klierderkerk 8) 1 x per jaar houden we een kinderdienst ter afsluiting van het schooljaar. 8) Het verzorgen van de start- en slotdienst mmv. de jeugd.

Door de Dienstenorganisatie van de PKN worden regelmatig **cursussen en trainingen** aangeboden voor ambtsdragers, commissies en gemeenteleden. Ook andere organisaties in de regio bieden opleidingen en seminars aan. De kerkenraad stimuleert dit werk voor ambtsdragers en brengt de gemeente op de hoogte van het aanbod via de Zandloper en het publicatiebord.

Punten van zorg en aandacht:

- Het jeugdwerk heeft in alle facetten regelmatig een check nodig of het nog aansluit bij de belevingswereld van jeugd en jongeren.
- Ouders hebben een belangrijke rol, stimuleren in geloofsopvoeding.
- Beter en gestructureerd koppelen van groot huisbezoek, gespreksavonden met aansprekende thema's.

Voorstel beleid- aandachtspunten na en in de coronatijd:

-
-
-
-

5. De dienende gemeente

De kerkenraad is verantwoordelijk voor alle activiteiten die door de kerk worden georganiseerd. Voor veel activiteiten (zowel vieren, leren als dienen) wordt gebruik gemaakt van de inzet van gemeenteleden. Dit kan zijn als lid van een commissie, maar ook als wijkcontactpersoon, jeugdleiding, kindernevendienst, verjaardagsfonds, bouwen/klussen, etc, etc. Het wordt moeilijker om vacatures binnen een redelijke termijn te vervullen.

De kerkenraad bestaat uit 7 personen; naast de voorzitter, scriba en predikant/kerkelijk werker is er 1 ouderling, 2 ouderling/ kerkrentmeesters en 2 diakenen. De (voltallige) kerkenraad vergadert 10 keer per jaar a.d.h.v. een door het moderamen voorbereide agenda. Het moderamen vergadert maandelijks en heeft de bevoegdheid om lopende zaken af te handelen; deze worden wel gerapporteerd op de kerkenraadsvergaderingen. Het moderamen bestaat uit de voorzitter, scriba en het College van Kerkrentmeesters (CvK) en kerkelijk werker.

Ieder jaar houdt een vertegenwoordiging van de kerkenraad (voorzitter en 1 benoemde kerkenraadslid) met de predikant/kerkelijk werker een evaluatiegesprek. Daarin wordt m.n. besproken het werkplan dat het jaar daarvoor met de predikant is opgesteld; wat loopt volgens plan en waar lopen predikant en/of kerkenraad tegenaan wat verbetering behoeft. Die afspraken worden vastgelegd in een nieuw werkplan. Het verslag van het evaluatiegesprek wordt naar de kerkenraad gestuurd en het nieuwe werkplan dient geaccordeerd te worden door de kerkenraad. Leidraad is brochure "Evaluatiegesprekken d.d. augustus 2011" van het Landelijk Dienstencentrum van de PKN.

Wergroepen/Pastoraal medewerkers

In het kader van omzien naar elkaar in de geloofsgemeenschap worden er **pastorale bezoeken** gebracht. De c.a. 85 bezoekadressen (2025) worden bezocht door de predikant/kerkelijk werker, ouderlingen en een team van 8 pastoraal medewerkers. Voor de groep jeugd 25-40 jaar zijn 3 pastoraal medewerkers beschikbaar. Wel zal de predikant/kerkelijk werker eenmaal per jaar bij de ouderen (echtparen 75+, alleenstaanden 70+) op bezoek gaan.

De leden van het pastoraal team verzorgen ook het bezoekwerk bij diverse gelegenheden, zoals: (langdurige)ziekte, huwelijk, geboorte, overlijden, jubilea en verjaardagen (vanaf 75 jaar). Daarbij is een goede afstemming van de ouderlingen met het pastoraalteam en de predikant/kerkelijk werker van groot belang.

In de Gloria

Per kalenderjaar worden er twee z.g. In de Gloria morgens georganiseerd. Hierbij worden gemeenteleden boven 75 jaar oud uitgenodigd voor een gezellig samenzijn vanwege de voorbije verjaardagen. Voor de groep jarigen januari-juni wordt dit medio September gehouden en de groep jarigen tussen Juli en December is dit in de maand Januari.

Het is voor de toekomst belangrijk om op dorpsniveau zichtbaar te zijn/worden, In de kerstperiode wordt er een kerstviering georganiseerd met o.a. oud-Hervormde gemeenteleden in het Ellertsveld. Gezocht wordt naar meer mogelijkheden om zichtbaar te zijn in het dorp'

Er is geen jeugdouderling. (ziet om naar zowel de "actieve" jeugd, alsook naar de "rand" jeugd. Hij of zij vormt ook de schakel naar de kerkenraad voor alle jeugd- en jongerenactiviteiten.)

Diaconaat

"De diaken heeft een belangrijke rol als voortrekker in de diaconale roeping van de gemeente. Die diaconale roeping kun je als volgt samenvatten: delen van wat de gemeente aan gaven geschonken is, helpen waar geen helper is en getuigen van de gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt." (bron: PKN)

Praktisch betekent dit dat de diaconie activiteiten organiseert voor de gemeenteleden en voor mensen buiten de gemeente, om het gemeenschapsgevoel te stimuleren en om aandacht te besteden aan mensen die dat nodig hebben of dat te faciliteren, opdat anderen dat kunnen doen.

Aandacht voor armoede, eenzaamheid speelt daarbij een rol. Maar ook zorgen dat mensen op verschillende manieren in verbinding met elkaar kunnen komen en blijven.

Zo doen we elk jaar mee met de voedselbankactie en sparen we met de gemeenteleden het hele jaar producten voor de voedselbank.

Verder stelt de diaconie, samen met de kerkrentmeesters, elk jaar het collectie-rooster samen, mede op basis van de informatie van de PKN en Kerk in Actie. Op basis van dit rooster worden de gemeenteleden in de kerkdiensten via de beamer meegenomen waar de gaven aan worden besteed.

Ook wordt elk jaar samen met de gemeenteleden gestemd over een jaar-spaarproject. Het hele jaar wordt aandacht besteed aan dit project en na het jaar wordt het gespaarde bedrag tijdens een koffie bijeenkomst, overgedragen aan de doelstichting.

Tegen kersttijd worden kersttenties verzorgd, waarbij de gemeenteleden worden gevraagd personen aan te dragen die bijvoorbeeld een moeilijke tijd hebben (gehad) of mensen die een bijzondere prestatie hebben geleverd of een bijzondere rol vervullen (bijv. mantelzorg).

Verder voorzien we de gemeenteleden van interessante informatie over het geloofsleven tijdens bijzondere periodes, zoals bijvoorbeeld doormiddel van magazines, kalenders voor advent, 40 dagentijd en een bijbels dagboekje.

Ook vervuld de diaconie, samen met een ander kerkbestuurslid, een rol bij het avondmaal in de dienst.

De kerkenraad kan bij de uitvoering van haar taken gebruik maken van een in te stellen commissie. Commissieleden worden doorgaans gevraagd tijdens een kerkenraadsvergadering. Jaarlijks ontvangt de kerkenraad van alle commissies een overzicht van de door hen geplande activiteiten en een daarbij behorende financiële onderbouwing. De kerkenraad geeft de gelegenheid om deze werkplannen toe te lichten en toetst of deze plannen passen binnen de totaaldoelstellingen. De commissies werken met een toegewezen budget uit de algemene middelen.

Kerkrentmeesters

Het College van Kerkrentmeesters bestaat uit twee ouderling kerkrentmeesters en 3 leden incl. de penningmeester. Het CvK is belast met het beheer van de financiën (zie hoofdstuk 6), de gebouwen, de ledenadministratie en het archief en draagt tevens zorg voor arbeidsrechtelijke aangelegenheden m.b.t. personen die in dienst zijn van de kerk.

Het CvK heeft jaarlijks een ontmoeting met alle CvKs uit de classis, waarin ervaringen uitgewisseld worden en de ontvangende kerk een thema verzorgd.

Punten van zorg en aandacht:

- Het wordt steeds moeilijker om ambtsdragers te krijgen.
- Het nogmaals uitschrijven van een enquête zodat duidelijker in beeld komt waarvoor mensen ingezet kunnen en willen worden.
- Hoe kunnen we meer zichtbaar zijn in ons dorp.

6. Financiën

Het College van Kerkrentmeesters stelt elk jaar een **begroting** op met de verwachte ontvangsten en uitgaven voor het komend jaar. Deze begroting wordt in de oktobervergadering van het lopend jaar ter goedkeuring aan kerkenraad voorgelegd en dient te voldoen aan de kaders zoals gesteld door de PKN. De kerkenraad stelt de gemeente in de gelegenheid hun mening op de begroting in de gemeentevergadering na Dankdag te geven. De jaarrekening wordt ter goedkeuring via de Kerkenraad op de gemeentevergadering in het voorjaar aangeboden.

De benodigde middelen worden verkregen door de inning van vaste vrijwillige bijdragen middels de actie kerkbalans en uit kerkcollectes.

Tevens zijn er jaarlijks acties voor het solidariteitsfonds, de eindejaarcollecte en de ontvangsten via internet verkoop en oud ijzer als mede de verkoop van oud papier. Een commissie, die belast is met de voorjaarsmarkt, houdt elk voorjaar een rommel- en boekenmarkt, de opbrengst van deze markt wordt besteed aan een goed doel.

Verder dient genoemd te worden dat zonder de vele vrijwilligers voor allerlei hand- en spandiensten we de begroting niet sluitend zouden krijgen; dit geldt m.n. voor speciale acties zoals b.v. voor de kerkrestauratie/onderhoud en het interieur van de kerk.

Het is zeer positief dat er nog steeds een stijgende lijn in de **VVB** te zien is. De kwetsbaarheid zit in de relatief hoge bijdrage door ouderen en het licht dalende ledental. Van oudsher dragen ouderen meer bij dan jongeren, iets dat logisch is gezien vanuit het perspectief van jonge gezinnen, met opgroeiende kinderen.

Het is belangrijk is om ook de jonge (belijdende) leden bewust te blijven maken van hun verantwoordelijkheid voor onze gemeente.

Het ledenaantal loopt terug. Er is een schema gemaakt met de toekomstverwachting waarin duidelijk wordt wat de verwachting is betreffende het aantal leden en hun leeftijd.

Naast de jaarlijkse begroting zal ook een **meerjarenraming** moeten plaatsvinden door het CvK om het benodigde onderhoud en investeringen te kunnen spreiden en goede keuzes te kunnen maken.

Het is op die manier mogelijk de speerpunten, zoals vastgesteld met en door de kerkenraad, een financieel draagvlak te geven. Als CvK hebben wij contact met monumentenwacht en het SBKG-N over de restauratie van ons Kerkgebouw. Het onderhoud van ons gebouw wordt door SBKG-N opgesteld en aangevraagd bij Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, waarvoor wij subsidie ontvangen voor het onderhoud van ons gebouw, hier valt ook het schilderwerk onder.

Punten van zorg en aandacht:

- Vergroten van het bewustzijn dat het lid-zijn ook een financiële bijdrage vraagt.

7. Samenwerking regionale kerken

Wij hebben ons aangesloten bij de Zanddorpen kerken, dit zijn:

Aalden, Dalen/Oosterhesselen, Gees, Schoonoord, Sleen en Zweeloo.

Er wordt in de regel 4x per jaar vergadert waarbij per kerk de samenstelling is:

- a. De predikanten / kerkelijk werkers
- b. De voorzitters en scriba's van de aangesloten kerken.
- c. De kerkrentmeesters van deze kerken.
- d. De diaconieën van deze kerken.

Elke maand wordt een gezamenlijk informatieblad uitgegeven, de Zandloper, waarin per kerk de diverse diensten en activiteiten worden vermeld.

Er wordt continue gewerkt aan nauwere samenwerking door b.v. gezamenlijke Erediensten te houden.

Hierbij valt te denken aan Paasvieringen tijdens de 40 dagen periode, dit geeft dan ook wat meer ruimte bij de kleinere kerken met een minimaal bestuur.

PKN- jongeren van de Zandloperdorpen

De jeugdleden/jeugdwerkers van de kerken, zijn verenigd het Regionaal Jeugd Overleg (R.J.O.)

Zij komen verschillende keren per jaar bij elkaar voor uitwisseling van programma's en ideeën,

Er worden eventueel gezamenlijke activiteiten georganiseerd.

8. De kerk voor de komende jaren

Naar verwachting zal het ledenaantal geleidelijk afnemen. Dit voornamelijk door een vergrijzende gemeente en zeer weinig aanwas van jongeren. Er wordt de komende jaren nauwer samengewerkt door gezamenlijke Erediensten met Aalden en Zweeloo. Als eerste start zijn er voor 2026 zes Erediensten gepland, dit geeft ook wat meer ruimte aan het vinden van predikanten voor het invullen van de diensten. Ook volgt hierdoor een nauwere samenwerking om meer kerkelijke activiteiten zo mogelijk gezamenlijk te delen.

Inmiddels is er een goede samenwerking met de z.g. Zanddorperkerken, Dalen / Oosterhesselen, Sleen, Gees, Aalden, Zweeloo en Schoonoord. Per kalenderjaar wordt er vier keer vergaderd waarbij mogelijke gezamenlijke activiteiten worden besproken zoals gezamenlijk Erediensten.

Voor 2026 en 2027 bij Aalden, Zweeloo en Schoonoord zijn inmiddels meerde Erediensten gepland.